

# Znanstvena akademija za preventivnu medicinu

## Hrvatski

**Informativni tekstovi iz knjižice s bonovima Zdravlje za roditelje i djecu, verzija 2025.**

### **Zašto ste dobili knjižicu s bonovima „Zdravlje za roditelje i djecu“ i što piše u njoj?**

S ovom knjižicom s bonovima besplatno dobivate najvažnija cijepljenja za vaše dijete. Svakako ponesite sa sobom ovu knjižicu kada idete pedijatru ili liječniku obiteljske medicine. S bonovima u ovoj knjižici dobit ćete u apoteci besplatna cjepiva, a kod doktora besplatno cijepljenje. Tako će vaše dijete dobiti sigurnu zaštitu od najvažnijih zaraznih bolesti. Prijevode najvažnijih tekstova iz ove knjižice pronaći ćete ovdje:

### **Na stranici 4 piše:**

#### **Kako se koristiti knjižicom s bonovima**

Ova knjižica Zdravlje vrlo je dragocjena za vaše dijete. Ona sadržava bonove čija ukupna vrijednost prelazi iznos od 900 eura. Bonovi omogućuju besplatna cijepljenja vašeg djeteta u organizaciji pokrajina, države i zdravstvenog osiguranja. Kako biste mogli iskoristiti bonove, svoje dijete morate prijaviti za akcije besplatnog cijepljenja te ga dati unijeti u štajersku bazu podataka o cijepljenju.

Molimo vas da u tu svrhu u cijelosti i čitljivo popunite upitnik s desne strane i da ga potpišite u kućici dolje desno. Liječnik ili bolničko osoblje otrgnut će taj list. U knjižici ostaje samo preslika. Tek kada to učinite, prijavili ste svoje dijete i možete početi koristiti knjižicu. Kada u apoteci podižete cjepivo, apoteka će iz knjižice otrgnuti odrezak s bonom „Recept“. Prilikom cijepljenja u ordinaciji, otrgnut će se bonovi „Bon za cijepljenje“ i „Potvrda cijepljenja“. Time se jamči da niti u apoteci niti u liječničkoj ordinaciji ne morate platiti ta cijepljenja. Odrezak „Obavijest o cijepljenju“ ostaje u knjižici kako biste znali koje je cjepivo vaše dijete dobilo, u kojem trenutku i od koga. Ne ponesete li knjižicu sa sobom u apoteku, cjepivo možete dobiti samo uz privatni recept i na vlastiti trošak. Ako ste zaboravili knjižicu, i u liječničkoj ordinaciji morat ćete platiti naknadu za cijepljenje. No, ako naknadno donesete knjižicu, liječnik i apoteka vam vraćaju novac. Bonovi vrijede u pedijatrijskim ordinacijama i ordinacijama obiteljske medicine kao i u svim okružnim poglavarstvima (sanitetskim službama) u Štajerskoj, u pokrajinskoj stanici za cijepljenje i u Uredu za zdravstvo Gradske uprave grada Graza.

Pozor: Već odvojeni bonovi ne vrijede i ne možete ih iskoristiti!

Molimo vas da na cijepljenje svakako ponesete i knjižicu cijepljenja!

### **Na stranici 5 nalazi se upitnik. Molimo vas da popunite sljedeće točke:**

- Broj socijalnog osiguranja i datum rođenja skrbnika
- Prezime skrbnika
- Ime skrbnika
- Adresa
- Poštanski broj i mjesto
- Broj mobilnog telefona
- E-adresa
- Prezime djeteta
- Ime djeteta
- Broj socijalnog osiguranja, datum rođenja i spol djeteta
- U lijevom donjem polju: Pečat i potpis zdravstvene ustanove, tj. liječnika/liječnice:
- U desnom polju pored toga: Datum, mjesto i potpis skrbnika

### **Na stranici 6 piše:**

#### **Potvrda i izjava skrbnika**

#### **Akcija besplatnog cijepljenja i baza podataka o cijepljenju:**

Potvrđujem da sam svoje dijete prijavio u bazu podataka o cijepljenju i za akcije besplatnog cijepljenja u organizaciji pokrajine Štajerska. To mi omogućuje automatsko sudjelovanje u akcijama besplatnog cijepljenja koje organizira Štajerska. Cjepiva i cijepljenja kod liječnika besplatna su. Cjepiva koja se dobivaju u okviru pokrajinskih akcija besplatnog cijepljenja svake se godine usklađuju s važećim preporukama austrijskog plana cijepljenja. Primam na znanje da se osobni podatci i podatci o cijepljenju koji su nužni za provedbu i obračun akcija besplatnih cijepljenja elektronički obrađuju i pohranjuju u bazi podataka o cijepljenju koju vodi pokrajina Štajerska. Ako nisam suglasan s elektroničkom obradom podataka, ja, odnosno moje dijete ne možemo sudjelovati u akcijama besplatnog cijepljenja. Moji podatci u bazi podataka o cijepljenju upotrebljavaju se isključivo za akcije besplatnog cijepljenja i za informativni servis Roditelji-dijete (vidi dolje). Neovisno o tome, liječnik, odn. liječnica koji su proveli cijepljenje moraju podatke o cijepljenju upisati i u austrijski e-registar cijepljenja. Suglasan sam s time da liječnici i zdravstvene ustanove koje su uključene u štajersku mrežu cijepljenja imaju pravo na uvid online, tj. na telefonske informacije o tome koja su cijepljenja za moje dijete

evidentirana u bazi podataka o cijepljenju. Podnesem li pisani zahtjev, dobit ću informacije o tome koji su moji i djetetovi podatci pohranjeni u štajerskoj bazi cijepljenja. Sebe, tj. svoje dijete mogu u bilo kojem trenutku pisanim putem odjaviti s akcija besplatnih cijepljenja i iz baze podataka o cijepljenju. Detaljnije informacije o zaštiti podataka iz baze podataka o cijepljenju pokrajine Štajerske dostupne su na [www.vorsorgemedizin.st](http://www.vorsorgemedizin.st). Potvrđujem da sam preuzeo knjižicu s bonovima „Zdravlje za roditelje i dijete 2025.“ koja sadržava bonove za besplatna cijepljenja, da su moji podatci potpuni i točni i da za gore navedeno dijete još nisam dobio knjižicu s bonovima za cijepljenje. Primam na znanje da u slučaju npr. gubitka knjižice nemam pravo na novu knjižicu i da sam dužan nadoknaditi Štajerskoj troškove, u slučaju da nabavim novu knjižicu. U tom slučaju sam plaćam cjepiva i cijepljenja.

**Informativni servis Roditelji-dijete:** Podacima koji su pohranjeni u bazi podataka o cijepljenju pokrajine Štajerske koristi se i Informativni servis Roditelj-dijete: Informativni servis dostavljać će mi redovito, u pisanom obliku, besplatne informacije o preporučenim terminima pregleda i cijepljenja te o zdravstvenoj skrbi za dijete. Suglasan sam s time da me se redovito, u pisanom obliku, besplatno informira o terminima pregleda i cijepljenja te o zdravstvenoj skrbi za dijete. U svakom trenutku se mogu odjaviti s Informativnog servisa Roditelji-dijete, što ne utječe na pravo sudjelovanja u akcijama besplatnog cijepljenja. Suglasan sam s time da moj liječnik, odnosno zdravstvena ustanova, mogu mene, tj. moje dijete odjaviti s Informativnog servisa, ako za to postoje osobni ili medicinski razlozi te s time da se promjene mojih podataka koje su važne za program cijepljenja ili zdravstvenu knjižicu za roditelje i dijete dostavljaju Informativnoj službi i službi za cijepljenje.

**Važno:** Odresci s bonovima vrijede samo ako su odvojeni neposredno u liječničkoj ordinaciji ili apoteci. Cjepivo prilikom prijenosa od apoteke do liječničke ordinacije treba držati na hladnom. No, ono se ne smije smrznuti!

**Podsjetnik za liječnike:** Svi podatci moraju biti potpuni i čitljivi. Kako bi se bonovi mogli predati i obračunati, prednja stranica obavezno mora sadržavati potpis preuzimatelja (u pravilu jedan od roditelja), pečat liječničke ordinacije te potpis liječnika. Molimo vas da izvornik upitnika izvadite iz knjižice i da ga odmah pošaljete na Znanstvenu akademiju za preventivnu medicinu, Radetzkystraße 9/1, 8010 Graz. Imate li pitanja, nazovite nas: Tel. 0316/829727, Faks 0316/831411, e-adresa: [akademie@vorsorgemedizin.st](mailto:akademie@vorsorgemedizin.st)

#### **Na stranici 9 piše:**

##### **Samo cijepljenje pruža dovoljnu zaštitu: Pravovremeno!**

Kod mnogih teških zaraznih bolesti (infekcija) ne može se liječiti uzrok, već se samo mogu ublažiti znakovi, tj. simptomi bolesti. To vrijedi za školsku medicinu i za takozvanu „komplementarnu medicinu“. Stoga je cijepljenje jedina učinkovita zaštita. Iz tog razloga pravovremeno cijepljenje ima posebno važnu ulogu! „Preporučeni termini cijepljenja“ usklađeni su s najnovijim spoznajama u medicinskoj znanosti. To su preporuke za najbolje vrijeme za cijepljenje. Propusti li se cijepljenje iz nekog razloga, svako se cijepljenje može nadoknaditi u sljedećem najranijem mogućem terminu. Obratite se svojem liječniku koji će vas detaljnije informirati.

Dolje se nalazi pregled cjepiva i preporučenih termina cijepljenja.

#### **Na stranici 10 piše:**

##### **Knjižica za roditelje i dijete i Služba za informiranje roditelja i dječ**

Knjižica za roditelje i dijete...

...je vrsta vodiča za medicinsku skrb o trudnim ženama i djeci do njihove pete godine života. Potpuno popunjena knjižica za roditelje i dijete omogućuje uvid u zdravstveno stanje majke i djeteta. No, omogućuje i prepoznavanje te rješavanje opasnosti na odgovarajući način. Medicinska pomoć ne smije doći prekasno. Stoga je vrlo važno da se svi termini iz navedene knjižice iskoriste u skladu s propisanim rokovima.

Pregledi u okviru ove knjižice sežu do 5. godine života, za što postoji važan razlog: Važno je nadzirati zdravstveni razvoj djeteta toliko dugo da dijete u vrtičkoj ili predškolskoj dobi nema nikakvih neprepoznatih ili neliječenih zdravstvenih rizika te da se dobro tjelesno razvija. Stoga iskoristite ovu ponudu – na vrijeme i redovito. Uostalom: Sve pretrage iz ove knjižice su besplatne. Čak ako i niste osigurani, od Austrijskog zavoda za zdravstveno osiguranje možete dobiti potvrdu o pravu na tu zdravstvenu uslugu (Krankenschein).

#### **GESUND. UND WIE!**

Časopis za roditelje Znanstvene akademije za preventivnu medicinu dobivat ćete besplatno i automatski, ako posjedujete knjižicu s bonovima „Zdravlje za roditelje i djecu“. Ako nemate knjižicu s bonovima za cijepljenje, časopis „GESUND. UND WIE!“ možete dobiti besplatno na upit (tel. 0316 / 82 97 27).

Služba za informiranje roditelja i djece...

... informirat će vas, ako to želite, pravovremeno prije pojedinih termina iz knjižice za roditelje i dijete i termina cijepljenja o preventivnim zdravstvenim mjerama za vaše dijete – na vrijeme i besplatno!

Dodatne informacije:

Tel. 0316 / 82 97 27

### **Na stranici 11 piše: Savjetovanje roditelja**

Kako se jednostavne stvari ne bi pretvorile u velike probleme.

Pokrajina Štajerska organizirala je rad brojnih savjetovališta za roditelje te centara za savjetovanje roditelja (ebz) u štajerskim okruzima. Cilj je pomoći roditeljima novorođenčadi i male djece u njezi i odgoju.

Ponude sežu od liječničkog pregleda, preko savjetovanja o prehrani, pa sve do psihosocijalnih preventivnih ponuda (npr. susreti roditelja i djece, grupe za dojenje, predavanja, i dr.). Osigurana je stručna pomoć liječnika, socijalnih radnika, diplomiranih primalja, sestara specijaliziranih za novorođenčad kao i drugih stručnjaka koji se bave odnosom roditelja i djece. To omogućuje poticanje tjelesnog, duševnog i socijalnog zdravlja od najmanjih nogu. Detaljnije informacije dobit ćete od socijalnih radnika vaše pokrajinske uprave, tj. u poglavarstvu grada Graza.

### **Na stranici 12 piše: Centri za psihosocijalno savjetovanje**

U razvoju brojne djece ponekad postoje razdoblja u kojima roditelji nisu sigurni je li sve u redu. Ako ste zabrinuti ili imate pitanja o invaliditetu, poteškoćama u razvoju, poremećajima u ponašanju, jezičnim poteškoćama ili odgoju, dostupne su službe za savjetovanje, informiranje i pružanje podrške u kojima stručnjaci savjetuju o tjelesnom, duševnom i socijalnom zdravlju djece. Informiraju i o drugim psihosocijalnim i socio-medicinskim ponudama u pokrajinama.

Telefon i služba za socijalna pitanja Pokrajine Štajerske  
Tel. 0800 / 20 10 10 besplatno

Pružamo opće informacije, posređujemo i koordiniramo pri upitima o odgovornostima i svim nedoumicama koje se odnose na područje socijalnih pitanja. Odvajamo dovoljno vremena da vas saslušamo i, po potrebi, vaše upite prosljeđujemo nadležnom uredu.

Centar za terapijsku pedagogiju Pokrajine Štajerske  
Tel. (0316) 28 42 18 – 331, e-adresa: [hpz@stmk.gv.at](mailto:hpz@stmk.gv.at)

Djeca i mladi često prolaze kroz burne faze osobnog razvoja koje su često popraćene ozbiljnim sukobima. U takvim fazama djeca mogu biti opterećena, stoga je najkasnije tad potrebna stručna pomoć. Centar za terapijsku pedagogiju je ustanova za pomoć djeci i mladima u Pokrajini Štajerskoj i sastoji se od stacionarnog, polustacionarnog dijela te psihoterapijskog savjetovališta.

### **Na stranici 13 piše: Sigurnost za vaše dijete**

Svake godine jedno od petoro djece u Austriji treba bolničko liječenje nakon nesreće. Svaka dva do tri tjedna jedno dijete umre od posljedica nesreće.

Približno polovica svih nesreća djece događa se u vlastitoj kući.

Posjetite dječju kuću sigurnosti BÄRENBURG! Tamo ćete vidjeti kako možete zaštititi svoje dijete od nezgoda u svim područjima života. Osim toga je virtualna verzija BÄRENBURGA otvorena za Vas 7 dana u tjednu 24 sata na stranici [www.baerenburg.at](http://www.baerenburg.at)

### **Opeklina**

Već i manje od pola šalice vruće tekućine može bebi ili malom djetetu nanijeti opeklina koje su opasne po život!

Poseban oprez vrijedi naročito u rukovanju s izvorima vatre i opasnostima koje iz toga proizlaze.

Savjeti:

- Nemojte nikada nositi, jesti ili piti nešto vruće, dok je Vaše dijete u neposrednoj blizini!
- Postavite zaštitnu rešetku odn. odgovarajuće osiguranje ispred štednjaka, pećnice i eventualno otvorenog kamina!
- Nikada ne ostavljajte djecu samu s upaljenim svijećama!

### **Padovi s visina**

Ozljede glave vrlo su česte kod beba i male djece nakon padova s visine. Padovi kroz prozor ubrajaju se među nezgode s najtežim posljedicama.

Savjeti:

- Montirajte ručke na prozorima i vratima balkona koje se mogu zaključati!
- Ne ispuštajte dijete iz vida tijekom provjetravanja!
- Ugradite zaštitnu rešetku za stube!
- Na stoliću za prematanje: uvijek držite dijete čvrsto!

### **Utapanje**

Utapanje je u Austriji najčešći uzrok nezgoda sa smrtnim ishodom kod djece mlađe od pet godina. Događa se brzo i tiho u samo nekoliko centimetara vode!

Savjeti:

- Nikada ne ispuštajte svoje dijete iz vida dok se nalazi u blizini vode ili u njoj! Čak i kada i mali bazenčić za kupanje predstavljaju izvor opasnosti!
- Osigurajte bazen, biotop i slično visokom ogradom ili čvrstim pokrovom koji se može zaključati!  
Ne zaboravite niti spremnike za kišnicu!
- Završite tečaj za prvu pomoć djeci!

### **Sigurnost djece izvan kuće**

Zaštite svoje dijete u cestovnom prometu i prilikom sporta: dječje sjedalice i kacige mogu spasiti život!

Savjeti:

- Osigurajte svoje dijete prije svake vožnje u odgovarajućoj dječjoj sjedalici!
- Zlatno pravilo ako su djeca na kotačima ili na rolama (bicikl, veliki kotač, skuter, itd.) te prilikom bavljenja zimskim sportovima: nikada bez kacige!

Oprez u ophođenju sa psima: nemojte bebe i malu djecu nikada ostavljati same sa psima!

### **Udruga GROSSE SCHÜTZEN KLEINE**

tel. 0316 / 385 13764

www.grosse-schuetzen-kleine.at

### **Na stranici 14 piše:**

#### **Nemojte paničariti u hitnim slučajevima!**

- 1. Izbavite** dijete iz akutne opasne situacije (npr. iz vode).
- 2. Glasno** pozovite pomoć.
- 3. Odmah započnite** s mjerama za spašavanje života.
- 4. Obavijestite** hitnu službu.

#### **TELEFONSKI BROJEVI U SLUČAJU NUŽDE**

<b>Hitna služba:</b>	<b>144</b>
Jedinstveni broj EU-a za hitne slučajeve:	112 (policija, hitna služba, vatrogasci)
Vatrogasci:	122
Policija:	133

#### **Servisni brojevi**

Zdravstvena telefonska linija	1450
Hitna liječnička služba (pozivni broj pojedinog mjesta)	141
Centrala za žrtve trovanja	01/4064343
Hitna ambulanta Klinika za dječje bolesti Graz	0316/385-82636
Laboratorij za poremećaje spavanja Klinika za dječje bolesti Graz	0316/385-13747
Hitna linija za pomoć pri porodu Klinika za dječje bolesti Leoben	03842/401-2342
Mobilna usluga pedijatrijske njege	0316/813181-4610
Odjel za obiteljska pitanja Ureda saveznog kancelara (besplatno)	0800/240 262
Telefonska linija za pomoć ženama: protiv muškog nasilja (besplatno)	0800/222 555
Tečajevi Rot Kreuz: Prva pomoć za djecu u slučaju nesreća	0800/222 144

### **Ispravan redoslijed mjera prve pomoći**

Provjerite je li dijete **pri svijesti**: Glasno se obratite djetetu i nježno mu protresite ramena

#### **Dijete nije pri svijesti:**

#### **Pozovite pomoć!**

Oslobodite **dišne puteve**:

Zabacite glavu djeteta, povucite bradu prema gore

Najmanje 10 sekundi provjeravajte **disanje**:

promatrajte, slušajte, opipavajte

#### **Dijete ne diše normalno:**

**Umjetno disanje 5 x Usta na usta ili usta na nos:**

Blago zabacite glavu i 5 x dajte umjetno disanje tako da se prsni koš i trbuh podižu kao pri normalnom disanju.

**Masaža srca 30 x:** Stavite dlan ruke (kod dojenčadi 2 prsta)

na sredinu prsnog koša i ispružite ruku. Pritisnite brzo i snažno.

**2 x umjetno disanje, potom ponovno 30 x masaža srca, itd.**

#### **Ako ste sami, nakon 1 minute uputite poziv u nuždi.**

**Pozovite hitnu službu (144);** potom ponovno 30 x masaža srca i 2 x umjetno disanje; nastavite sve dok se dijete ne probudi, odnosno normalno diše.

**Rane s jakim krvarenjem:** dio tijela koji krvari držite u povišenom položaju; pritisnite ranu, po potrebi stavite elastični zavoj

### **Dijete je pri svijesti:**

Nastavite promatrati dijete, stavite ga u udoban položaj, osigurajte dovod svježeg zraka, pokrijte dijete i pazite na njega  
Uputite poziv u nuždi: **Tel. 144**

### **Dijete normalno diše:**

Stavite dijete u stabilan bočni položaj

Uputite poziv u nuždi: **Tel. 144**

*Izvor: Hitna pomoć i medicina u slučajevima katastrofa Pokrajina Štajerska; 2021.*

### **Od stranice 15 do 18 piše:**

### **Informacije o cijepljenju Odjel 8 Zdravlje i njega**

#### **BESPLATNA CIJEPLJENJA ZA DOJENČAD I MALU DJECU**

S bonovima u ovoj knjižici sva djeca mogu dobiti sljedeća besplatna cijepljenja:

šesterostruko cjepivo, tj. cjepivo 6 u 1 (difterija, tetanus, dječja paraliza, hripavac, Haemophilus influenzae B, hepatitis B), kombinirano cjepivo protiv ospica, zaušnjaka, rubeole (MMR), cjepivo protiv rotavirusa (oralno cijepljenje), konjugirano cjepivo protiv pneumokoka (PNC) Kod ovih cijepljenja potrebno je cijepljenje provesti više puta, odnosno potrebno je docjepljivanje kako bi se osigurala sigurna i dugotrajna zaštita. Ako ste propustili jedno od cijepljenja, važno je da se ono što prije nadoknadi. Također je besplatno i cijepljenje protiv RSV-a – ono se u pravilu vrši već prilikom poroda u bolnici, stoga vam nije potreban bon za cijepljenje iz ove knjižice.

#### **Cijepljenje 6 u 1**

1. cijepljenje provodi se obično u 3. mjesecu života, 2. u 5. mjesecu života, 3. od 11. (do 12.) mjeseca života, najranije 6 mjeseci nakon 2. cijepljenja.

#### **Cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka, rubeole (MMR)**

Ako se prvo cijepljenje provodi u 10. do 12. mjesecu, drugo cijepljenje se u razmaku od 3 mjeseca. Ako se 1. cijepljenje provodi nakon 1. godine života, za 2. cijepljenje treba poštovati minimalni vremenski razmak od 4 tjedna. Izostavljena 1. i/ili 2. cijepljenja protiv MMR-a mogu se besplatno nadoknaditi u okviru akcije besplatnog cijepljenja u bilo kojoj životnoj dobi.

#### **Oralno cijepljenje proti rotavirusa**

Rotavirusi su najčešći uzročnici povraćanja i proljeva (gastroenteritis). Oni uzrokuju više od polovice bolesti s proljevom u toj starosnoj skupini. Što je dijete prilikom prve zaraze mlađe, to se očekuje teži razvoj bolesti. Stoga s oralnim cijepljenjem protiv rotavirusa treba započeti što ranije moguće, od navršenog 6. tjedna života. Ovisno o odluci Ministarstva zdravlja, cijepljenje se u okviru akcije besplatnog cijepljenja provodi cjepivima Rotarix® ili Rotateq®. Oba cjepiva mogu se davati od navršenog 6. tjedna života. Ovisno o cjepivu, djeca se cijepi dva puta (Rotarix®) ili 3 puta (Rotateq®). Serija cijepljenja mora biti završena u 24. tjednu života (Rotarix®), tj. 32. tjednu života (Rotateq®). Promjena cjepiva nije predviđena.

U 2025. se besplatna cijepljenja provode cjepivom Rotarix®.

#### **Pneumokoki: Konjugirano cjepivo protiv pneumokoka (PNC)**

U prve dvije godine života (invazivna) pneumokokna oboljenja s trovanjem krvi ili gnojnim meningitisom, čiji je tijek bolesti vrlo težak, ubrajaju se među najčešće infekcije koje su opasne po život i uzrok su trajnih oštećenja. Stoga se PNC cijepljenje prema austrijskom planu cijepljenja preporučuje za dojenčad od 3. mjeseca života do navršene 2. godine života, za rizičnu djecu do navršene 5. godine života.

Svakako se preporučuje početak serije cijepljenja u 3. mjesecu života. Naime, većina slučajeva pneumokoknog meningitisa javlja se u 2. polugodištu prve godine života. 1. cijepljenje provodi se u 3. mjesecu života, 2. u 5. mjesecu života, a 3. u 12. (do 14.) mjesecu života, odnosno 7 do 9 mjeseci nakon 2. cijepljenja. PNC cjepivo može se dati istovremeno s cjepivom 6 u 1. Ako se 1. cijepljenje provodi tek u 2. godini života, preporučuju se samo dva cijepljenja u razmaku od najmanje 8 tjedana. Djeca s povećanim rizikom mogu besplatno nadoknaditi PNC cijepljenje do 5. godine života. Postoje različita cjepiva protiv pneumokoka (PNC). U 2025. se za besplatno cijepljenje upotrebljava 15-valentno cjepivo Vaxneuvance®.

(U kućici dolje prikazana je shema cijepljenja, ovisno o početku prvog cijepljenja)

#### **Influenca (prava virusna gripa)**

Cijepljenje je korisno i preporučljivo od 7. mjeseca života. Cjepivo protiv influence trebala bi dobiti u prvom redu djeca koja su zbog kroničnih bolesti pluća, srca, krvotoka, bolesti bubrega, poremećaja metabolizma kao i urođenih i stečenih poremećaja imunološkog sustava izložena većem riziku. Cijepljenje protiv influence nudi se besplatno Javnim programom cijepljenja (njem. Öffentliche Impfpfprogramm, ÖIP) u jesen/zimu 2025./2026. Za to cijepljenje nisu potrebni bonovi iz ove knjižice s bonovima.

#### **Korona**

Cijepljenje protiv korone smanjuje vjerojatnost teškog oboljenja od bolesti COVID-19. Osim toga, rizik od dugoročnih posljedica kod cijepljenih osoba manji je nego kod necijepljenih osoba. Ako unatoč cijepljenju dođe do oboljenja od

bolesti COVID-19, tijekom bolesti je u pravilu kraći i blaži. Također se mogu izbjeći komplikacije, hospitalizacije i smrtni slučajevi. Cijepljenje protiv bolesti COVID-19 besplatno je i dopušteno od navršanih 6. mjeseci. Cijepljenje se općenito preporučuje od 12. godine starosti, a moguće je od navršanih 6. mjeseci života. Odluku o cijepljenju protiv korone uvijek bi trebalo donijeti u dogovoru s nadležnim liječnikom (za djecu), imajući u vidu individualnu situaciju.

### **RSV (respiratorni sincicijski virus)**

RSV (respiratorni sincicijski virus) rašireni je virus dišnih puteva koji u pravilu uzrokuje lagane simptome slične prehladi. Prije svega kod dojenčadi, osjetljive djece i starijih odraslih RSV, međutim, može uzrokovati teška oboljenja, primjerice upalu malih dišnih puteva u plućima kao i upalu pluća. Stoga je cijepljenje protiv RSV-a uključeno u program besplatnih cijepljenja. Uobičajeno se RSV pojavljuje češće zimi. Stoga cijepljenje treba obaviti prije početka sezone RSV-a. Besplatno cijepljenje protiv RSV-a postoji za djecu u prvoj godini života. Ako se vaše dijete rodi u razdoblju između 01.10. i 31.03. – dakle tijekom sezone RSV-a – onda ga treba cijepiti u prvom tjednu života. To se najčešće obavlja već u bolnici u kojoj je dijete došlo na svijet. Ako pak se dijete rodi u razdoblju između 01.04. i 30.09., onda ga treba cijepiti prije iduće sezone RSV-a. Ako bi u sezoni ranije došlo do aktivnosti RSV-a, to će se objaviti, a imunizacija u bolnici ili u ordinacijama primarne medicine pomaknut će se na odgovarajući način. Besplatno cijepljenje protiv RSV-a moguće je u cijeloj Štajerskoj u svim pedijatrijskim ordinacijama i ordinacijama obiteljske medicine te kod gradske uprave grada Graza.

### **OSTALA VAŽNA CIJEPLJENJA DOJENČADI I MALE DJECE**

Osim cijepljenja koja dobivate besplatno na temelju ove knjižice, austrijski plan cijepljenja preporučuje i neka druga cijepljenja za dojenčad i malu djecu koja morate sami platiti. Razgovarajte s liječnikom o tome koja bi cijepljenja za vaše dijete bila korisna i nužna:

#### **Meningokoki**

Cijepljenje protiv meningokoka B preporučuje se, po mogućnosti, za svu djecu od navršenog 2. mjeseca života i za mlade. Zbog rastućeg broja infekcija od meningokoka W i Y u posljednjih nekoliko godina, preporuka za cijepljenje protiv podtipa C proširena je na preporuku za cijepljenje protiv meningokoka ACWY: za malu djecu preporučuje se po mogućnosti cijepljenje protiv meningokoka ACWY s navršanih 13. mjeseci života. Broj potrebnih cijepljenja ovisi o početku cijepljenja i cjepivu. Između 11. i 13. godine života trebalo bi primiti dodatnu dozu kroz četverostruko konjugirano cjepivo ACWY (vidi i „Cijepljenja za školsku djecu“).

#### **Varičele (vodene kozice)**

Vodne kozice nisu bezazlene jer se mogu javiti vrlo teške popratne bolesti. Stoga se ovo cijepljenje općenito preporučuje. Daje se u dva navrata s vremenskim razmakom od najmanje 4 - 6 tjedna, ovisno o vrsti cjepiva. Preporučuje se u 2. godini života, ali se može provoditi već od navršenog 9. mjeseca života.

#### **Cijepljenje protiv krpeljnog meningoencefalitisa (FSME)**

U Štajerskoj ima posebno puno krpelja koji mogu prenositi virus FSME. Stoga se FSME cijepljenje preporučuje od navršene 1. godine života. Osnovna zaštita postiže se kroz dva cijepljenja u razmaku od 1 - 3 mjeseca i 3. cijepljenjem nakon 5–12 ili 9–12 mjeseci (ovisno o cjepivu).

#### **Hepatitis A**

Cijepljenje protiv hepatitisa A se zbog aktualne epidemiološke situacije u Austriji općenito više ne preporuča u dječjoj dobi. Cijepljenje se, međutim, preporuča bez ikakvih ograničenja svim onim osobama koje imaju indikacije koje su točno opisane u planu cijepljenja.

#### **Djeca u dobi od 6 do 15 godina: Program besplatnog cijepljenja**

Besplatna cijepljenja za djecu školske dobi nude liječnici opće medicine u liječničkim ordinacijama, centri za cijepljenje pokrajinskih vlasti, pokrajinski centar za cijepljenje, poglavarstvo grada Graza i škole. Ako se cijepljenja neće provoditi u školama, obavezno odvedite svoje dijete na cijepljenje liječniku opće prakse u ordinaciju.

U okviru akcija besplatnog cijepljenja za školsku djecu/mlade, od 6. godine života provodi se docjepljivanje protiv difterije, tetanusa, dječje paralize i hripavca, odnosno nadoknađuje se propuštena osnovna imunizacija protiv hepatitisa B. Docjepljivanje protiv hepatitisa B preporučuje se od 8. godine života. Cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka i rubeole, koje je eventualno propušteno u djetinjstvu, trebalo bi obavezno nadoknaditi u što kraćem roku: Za sigurnu zaštitu preporučuju se dva cijepljenja. Sigurna zaštita od rubeole posebno je važna za djevojke prije moguće trudnoće. Cijepljenje protiv humanog papiloma virusa (HPV) besplatno je za djevojčice i dječake od navršene 9. do navršene 21. godine života (21. rođendan). Pruža zaštitu visokog stupnja od raka grlića maternice i od spolnih bradavica. Cijepljenje se provodi u dva navrata, s razmakom od 6 mjeseci. Za zaštitu od meningokoka postoji mogućnost besplatnog cijepljenja od 11. do 13. godine života četverostrukim konjugiranim cjepivom (ACWY). Cijepljenje se preporuča čak i za stariju djecu/mladež u slučaju određenih ranijih bolesti i kao cijepljenje prije putovanja, ali u tom slučaju morate sami platiti troškove.

Cijepljenje protiv korone trenutačno (stanje Plan cijepljenja 2024./2025.) je dopušteno za djecu od navršanih 6. mjeseci života, ali se općenito preporučuje od navršene 12. godine života. Cijepljenje protiv bolesti COVID-19 smanjuje vjerojatnost teškog oboljenja. Osim toga, rizik od dugoročnih posljedica (npr. dugi COVID) kod cijepljenih osoba manji je nego kod necijepljenih osoba. Ako unatoč cijepljenju dođe do oboljenja od bolesti COVID-19, tijekom bolesti je u pravilu

kraći i blaži. Najbolje vrijeme za cijepljenje je jesen/zima. Cjepiva protiv COVID-19 uvijek se prilagođavaju trenutačnim virusnim varijantama. Odluka o zaštitnom cijepljenju protiv korone mora se uvijek donijeti u dogovoru sa svojim pedijatrom ili liječnikom obiteljske medicine uzimajući u obzir individualnu situaciju. Više o tome na stranici <https://impfen.gv.at/impfungen/covid-19>

### **Influenca (prava virusna gripa)**

Cijepljenje je korisno i preporučljivo od 7. mjeseca života. Cjepivo protiv influence trebala bi dobiti u prvom redu djeca koja su zbog kroničnih bolesti pluća, srca, krvotoka, bolesti bubrega, poremećaja metabolizma kao i urođenih i stečenih poremećaja imunološkog sustava izložena većem riziku. Cijepljenje protiv influence nudi se besplatno Javnim programom cijepljenja (njem. Öffentliche Impfprogramm, ÖIP) u jesen/zimu 2025./2026. Za to cijepljenje nisu potrebni bonovi iz ove knjižice s bonovima.

*Djeca u dobi od 6 do 15 godina: preporučeno, ali nije obuhvaćeno programom besplatnog cijepljenja:*

Cijepljenje protiv FSME-a posebno je povoljno, a važno je prije svega za područje Štajerske. U školskoj dobi eventualno bi trebalo nadoknaditi, tj. upotpuniti zaštitu cijepljenjem protiv vodenih kozica, meningokoka B, tj. hepatitisa A.

### **ODRASLI**

Program besplatnog cijepljenja

Prema planu cijepljenja 2024./2025. cijepljenje protiv korone odobreno je za sve dobne skupine od navršениh 6. mjeseci života i besplatno je za sve koji se žele cijepiti. Cijepljenje protiv bolesti COVID-19 smanjuje vjerojatnost teškog oboljenja. Osim toga, rizik od dugoročnih posljedica (npr. dugi COVID) kod cijepljenih osoba manji je nego kod necijepljenih osoba. Ako unatoč cijepljenju dođe do oboljenja od bolesti COVID-19, tijek bolesti je u pravilu kraći i blaži. Također se mogu izbjeći komplikacije, hospitalizacije i smrtni slučajevi. O pojedinim cjepivima, broju cijepljenja i intervalima cijepljenja rado će vas informirati vaš liječnik. Svi odrasli besplatno se mogu cijepiti i protiv ospica-zaušnjaka-rubeole. Propušteno 1. i/ili 2. cijepljenje protiv MMR-a može se besplatno nadoknaditi u okviru akcije besplatnog cijepljenja u bilo kojoj životnoj dobi. Najmanji vremenski interval između 1. i 2. cijepljenja iznosi 4 tjedna.

*Odrasli: preporučeno, ali nije obuhvaćeno besplatnim programom:*

Odrasli bi svakih 5 godina trebali osvježiti cijepljenje protiv difterije, tetanusa, hripavca i dječje paralize. FSME treba obnavljati svakih 5 godina, a od 60. godine života svake 3 godine. Osobe starije od 50 godina trebale bi se cijepiti protiv herpesa zoster (pojasastog osipa), a od 60 godina protiv pneumokoka (upale pluća), budući da rizik od teških infekcija u toj dobi značajno raste. Cijepljenje protiv influence („stvarne gripe“) preporučuje se svim odraslim osobama. Treba ga ponavljati svake godine jer se cjepiva svake godine usklađuju s novim sojevima influence.

### **Rizik od komplikacija uslijed cijepljenja**

Cijepljenje je postupak koji „oponaša“ prirodni način zaštite. Reakcije u smislu nuspojava na cijepljenje ne mogu se nikada u potpunosti isključiti. Stoga rizik i moguće posljedice „prirodnog“ oboljenja treba procijeniti u odnosu na moguće rizike cijepljenja.

O mogućim reakcijama na cijepljenje i nuspojavama možete se informirati kod svojeg liječnika ili pročitajte stručne informacije o cjepivima na [www.sozialministerium.at](http://www.sozialministerium.at) pod „Cijepljenje“. Zbog strogih postupaka odobrenja i kontinuiranih kontrola, ozbiljne komplikacije nakon cijepljenja iznimno su rijetke. Necijepljenje je puno opasnije. Samo cijepljenje pruža stvarnu zaštitu!

### **Kada dijete ne bi trebalo cijepiti?**

Cijepljenje se ne smije provoditi u slučaju akutnih bolesti popraćenih povišenom temperaturom i/ili poznatih alergija na komponente cjepiva.

### **Obavijestite svojeg liječnika...**

- ako je vaše dijete „općenito sklono“ alergijama (npr. neurodermitis, ekcemi) ili već boluje od nekih drugih (kroničnih) bolesti
- o tome kako je vaše dijete dosad „podnosilo“ cijepljenja i ako se u vrijeme cijepljenja u vašem okruženju pojavila infektivna bolest.

U slučaju hunjavice i/ili lagano povišene temperature, liječnik će o cijepljenju vašeg djeteta odlučiti nakon što ga pregleda.

### **Za posebna pitanja...**

možete se obratiti Sveučilišnoj dječjoj klinici Graz (Infektivni odjel, tel. 0316/385-13685) ili Dječjem odjelu na LKH Hochsteiermark/Leoben (tel. 03842/401-2438).

Dodatne informacije o cijepljenjima dobit ćete na [www.vorsorgemedizin.st](http://www.vorsorgemedizin.st), u Služba za cijepljenje i savjetovanje za zaštitu zdravlja na putovanju Pokrajine Štajerske (Tel. 0316/877-3577), u Klinici za cijepljenje i savjetovaništu za zaštitu zdravlja na putovanju Med. sveučilišta u Grazu (Tel. 0316/385-73627) te kod svojeg liječnika.

### **Bonove za cijepljenje pronaći ćete od 19. stranice:**

U apoteci se odvaja dio s bonovima s krajnje desne strane. Liječnik odvaja sljedeća dva bona, u vašoj knjižici ostaje samo krajnji lijevi dio stranice s bonovima. Odete li nekom drugom liječniku i pokažete mu knjižicu s bonovima, odmah će vidjeti koja cjepiva je vaše dijete već dobilo.

U nastavku vam dajemo nekoliko informacija o tome zašto su pojedina cijepjenja važna. Nalaze se na poledini bonova za cijepljenje:

### **ROTAVIRUSI**

... uzrokuju želučane viroze, povraćanje, proljev, ali i povišenu temperaturu, a eventualno i bolove u uhu. Teški (vodenasti) proljevi s brzim gubitkom tekućine mogu dovesti do "dehidracije" i zatajenja cirkulacije.

### **Kada dijete ne bi trebalo cijepiti?**

Akutne febrilne bolesti, oslabljen imunološki sustav, proljev, povraćanje, teške crijevne bolesti i malformacije, poznata netolerancija na komponente cjepiva. Budući da se posebno nakon 1. cijepjenja virusi iz cjepiva izlučuju stolicom tijekom nekoliko dana, treba izbjegavati kontakt s imunokompromitiranim osobama i nužna je dobra higijena ruku nakon mijenjanja pelena. Za dodatne informacije o mogućim nuspojavama cijepjenja obratite se svojem liječniku, tj. pročitajte stručne informacije na [www.sozialministerium.at](http://www.sozialministerium.at) pod „Cijepjenje“. Dodatne informacije pronaći ćete i na: [www.vorsorgemedizin.st](http://www.vorsorgemedizin.st)

### **DIFTERIJA**

... je po život opasna bolest gornjih dišnih puteva. Otežano disanje s opasnošću od gušenja, oštećenja srca, krvotoka i bubrega i paraliza moguće su posljedice.

### **TETANUS („zli grč“)**

... infekcija preko onečišćenih rana. Komplikacije: grčevi, respiratorna paraliza.

### **HRIPAVAC (pertusis)**

... uzrokuje jake napade kašlja s otežanim disanjem koji traju mjesecima i mogu biti opasni po život dojenčadi..

### **DJEČJA PARALIZA (poliomijelitis)**

... može uzrokovati trajnu paralizu kod djece i odraslih.

### **HAEMOPHILUS INFLUENZAE B**

... najčešći uzrok gnojnog meningitisa i po život opasne upale epiglotisa u male djece.

### **HEPATITIS B**

... prenosi se prije svega zaraženom krvlju i predmetima kontaminiranim krvlju, nezaštićenim spolnim odnosom, ali i pri rođenju sa zaražene majke na bebu. Osobito u dojenčadi i male djece često se javlja kronična progresija koja seže do ciroze jetre i raka jetre.

Za dodatne informacije o mogućim nuspojavama cijepjenja obratite se svojem liječniku, tj. pročitajte stručne informacije na [www.sozialministerium.at](http://www.sozialministerium.at) pod „Cijepjenje“. Dodatne informacije pronaći ćete i na: [www.vorsorgemedizin.st](http://www.vorsorgemedizin.st)

### **OSPICE:**

... jedna od najtežih „dječjih bolesti“. 1 od 10 djece oboli od upale srednjeg uha ili pluća, a 1 od 1000 djece od upale mozga s opasnošću trajnih oštećenja.

### **ZAUŠNJACI:**

... zahvaća ne samo parotidnu žlijezdu nego i jajnike i testise te uslijed toga može uzrokovati neplodnost. Ostale moguće posljedice: upala mozga ili moždane ovojnice i gluhoća.

### **RUBEOLA:**

Djeca oboljela od rubeole ugrožavaju u prvom redu trudnice, tj. njihovo dijete u utrobi. Infekcija majke u prvim mjesecima trudnoće može izazvati teške malformacije.

Za dodatne informacije o mogućim nuspojavama cijepjenja obratite se svojem liječniku, tj. pročitajte stručne informacije na [www.sozialministerium.at](http://www.sozialministerium.at) pod „Cijepjenje“. Dodatne informacije pronaći ćete i na: [www.vorsorgemedizin.st](http://www.vorsorgemedizin.st)

### **PNEUMOKOK**

... prenosi se s osobe na osobu kapljičnom infekcijom i uzrokuju tešku upalu pluća, moždane ovojnice i srednjeg uha te trovanje krvi. Povećana opasnost za dojenčad i malu djecu. Banalne prehlade potiču infekciju. Cijepjenje je posebno preporučljivo ako postoji povećan rizik od određenih kroničnih bolesti, urođenih ili stečenih imunoloških nedostataka, kod nedonoščadi i dojenčadi sa smetnjama u razvoju te djece s implantatima pužnice. Starije osobe se često zaraze putem djece ili osoba s djecom.

U djece s epileptičkim napadima ili febrilnim konvulzijama preporučuje se preventivna primjena antipiretika; moguća je istovremena primjena 6-strukog cijepjenja; za očekivati je neznatan porast temperature.

Za dodatne informacije o mogućim nuspojavama cijepjenja obratite se svojem liječniku, tj. pročitajte stručne informacije na [www.sozialministerium.at](http://www.sozialministerium.at) pod „Cijepjenje“. Dodatne informacije pronaći ćete i na: [www.vorsorgemedizin.st](http://www.vorsorgemedizin.st)

**Impresum:**

Pokrajina Štajerska, Odjel 8 – Zdravlje i njega, Friedrichgasse 9, 8010 Graz;  
(DVR 0087122);

Koncept: Conclusio PR-Beratungs Gesellschaft mbH, 8010 Graz, © 2025.

Dr.<sup>in</sup> Jasmin Novak, Konrad Lindner

Tehnička realizacija at.software, Katzianergasse 10, 8010 Graz

Fotografije: Adobe Stock, Comstock, Fanninger Lorber, Schiffer Shutterstock

Tisak: Steiermärkische Landesdruckerei, 8020 Graz

Tiskano na trošak pokrajine Štajerske

Prijevod: Übersetzungen HOISS